

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Philippi Servii E Societate Iesv Amicus Fidelis Vsque Ad
Mortem: Sive Modvs Ivvandi Moribvndos, Ægris, Sanisqve
Perinde Vtilis**

Servius, Philippe

Leodii, 1648

§. Tertivs. Quo modo Amicus fidelis ægrum iuuet in tentationibus contra
fidem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60032)

86   A M I C I F I D E L I S
quantumuis myrrhæ & aloës calici
passionis tuæ admisceat, querimonijs
abstinebis. Dicas potiùs:

Bone Iesu da mihi hanc gratiam,
vt in hac qualicumque uisitatione tua,
fructus & prouentus, quem desideras,
consequatur; neque impatientia uel
ingratitude mea impediatur: tuam
spero, manum porriges infirmo mihi,
meque sicut Petrum Apostolum, cum
mergi cœpisset, ex marinis fluctibus,
potenti dextera eripies, ne sub hac cruce
ce labascam & concidam.

§. TERTIVS.

*Quo modo Amicus fidelis ægrum
iuuet in tentationibus
contra fidem.*

Compertum habet (vt est astutissi-
mus) animarum nostrarum iura-
tus hostis, nullis machinis ædificium
quoduis faciliùs dirui posse, quàm si
fundamentum eius labefactetur: eo
enim vel subuerso penitùs, vel graui-
ter conuulso, quidquid tandem fabri-
cæ superstruetur, vel ex tempore pes-
sum

sum eat, vel cum tempore ruinam trahat necessum est. *Ædificij spiritua-*lis atque adeò salutis æternæ basis & fundamentum, fides est, Christiano homini tam necessaria, vt sine ea frustra salutem speret: *Sine fide enim impos-* Heb. *sibile est placere Deo.* Idcirco non cessat II. stygius ille Veterator, cuniculos suffodere, occultasque moliri insidias, quibus fidem, religionis nostrę fulcimentum, vel penitus subruat, vel robur eius ac firmitatem, aliqua saltem ex parte labefactet. Eò ergo machinamenta sua omnia dirigit, vt hominem à tutissima fidei statione, in periculosissimum vacillationis pelagus præcipitem agat. Quare perplexas modò quæstiones, de animarum immortalitate, deque corporum resurrectione obijcit; modò de sanctissimæ Trinitatis, de Venerabilis Eucharistiæ, arduisque alijs orthodoxæ fidei mysterijs; que omnia, vel ad diffidentiam, vel ad desperationem solitus est detorquere. Vide ergo, quibus armis instructus, cum antiquo hoc & multarum palmarum gladiatore, in arenam des-

Ephes.
6.

cendas. Egregiam olim D. Paulus, in
 veritatis officina, panopoliam procu-
 dit, cum diceret Ephesijs: *Induite vos
 armaturam Dei, ut possitis stare aduersus
 insidias diaboli.* Profert deinde verita-
 tis cingulum, lorica iustitiæ, calcea-
 menta Euangelica, galeam salutis, &
 gladium spiritus, quod est verbū Dei.
 Sed ego illud armaturæ genus ample-
 ctor in primis, quod & Paulus ceteris
 etiam videri possit præferre; ait enim:
*In omnibus sumentes scutum fidei, in quo
 possitis omnia tela nequissimi ignea extin-
 guere.* Illud, illud est scutum, cui simi-
 le nunquam habuit, nec vidit *Clypei
 Dominus septemplicis Ajax.* Scutum illud
 Christianum pectus constanter obar-
 met; nullum enim telorum genus, cui
 non utiliter opponatur. Hoc sonant
 verba illa: *in omnibus, omnia tela, &c.*

Visus est & D. Petrus armorum sa-
 tis suggestisse, dum contra leonem ru-
 gientem, induendum hoc fidei scutum
 1. Pet. indicauit. *Aduersarius vester Diabolus,*
 5. *inquit, tamquam leo rugiens, circuit que-
 rens quem deuoret, cui resistite fortes in fi-
 de.* Quasi, cum Paulo, diceret omni-
 bus

bus telis nequissimi igneis, non aliud
quàm fidei scutum opponite.

Imitandæ nobis sunt pleræque na-
tiones bellica laude celebriores, quæ
scuti sui, in bellis, haud paullò maio-
rem quàm vitæ rationem habebant.
Lacæna filio in procinctu ad bellum
clypeum sinistrae cùm insereret; *Aut in
hoc*, inquit, *aut cum hoc*: perinde erat
ac si diceret, vel clypeum hunc viuis
referas, vel in hoc mortuus referaris.
In militem Christianum meliùs qua-
drauerit hæc parœmia, vt sensus sit:
vel in fide, vel pro fide constans emo-
rere. Neque Romani è bello reduces,
patrios vnquam lares repetere ausi so-
rent, *reliqta non bene parmula*. Epami-
nondam (quo nascente, nata; quo mo-
riente mortua est gloria Thebanorũ)
cùm ad Mantineam, rustico nescio
quo telo, spærum vocant, lethaliter
vulneratus esset, relatusque in castra,
hoc primùm à circumstantibus scita-
tum ferunt, saluùsne esset clypeus suus:
saluum vt inaudijt, afferri iussit, eum-
que, vt belli socium, victoriarum
triumphorumque consortem exoscu-
latus

I. Tim.
6.

latus est. Idem mihi sensu quodam sublimiori, facere visus est D. Paulus cum diceret: *Tempus resolutionis meae instat: bonum certamen certavi: cursum consummaui: fidem seruaui: ideoque reposita est mihi corona iustitiae, &c.* Et suum illud impenetrabile fidei scutum, miles omnis Christianus, in morte exosculabitur; maximè vbi hæc Imperatoris verba lætus audierit: *Euge serue bone & fidelis, intra in gaudium Domini tui. Vel, Fides tua te saluum fecit.*

Mat.
25.
Mat.
9.

Sit ergo curæ Christiano hoc fidei scutum, neque facilè vtatur alio armorum genere ad nequissimi tela ignea retundenda. Quod si cum dæmone in arenam descendere, & disceptationum telis agere volueris, perijsti miser, perijsti: impar congressus Achilli. Ab hinc senis annorum millibus & eo ampliùs, Stygi meret Veterator ille, ipse vnus, bella plura debellauit quàm ipse videris, vel audieris: pleni sunt inferorum carceres inconsultis hominibus, qui ausu temerario, periculosam cum eo belli aleam experiri voluerunt. Caue ergo, tu, caue id feceris; alioquin

quin retiarium ille aget illicò, teque intricatissimis quæstionum suarum re-
tibus illaqueabit.

*Vna salus, fugere est, fideiq; opponere Lib. 2.
scutum. de Arte*

Narrari poterit quod Bellarminus, bene
ex Petro Barrocio Episcopo Pataui-
no refert de duobus, qui in Theologi-
ca facultate, inter suos facilè principes
erant; quorum vnus, qui prior è viuis
excesserat, alteri superstiti apparuit,
seque ideò damnatum asseruit, quod
imprudens nimis & temerarius cum
dæmone, de fidei dogmatibus dispu-
tasset; à quo varijs captiosarum quæ-
stionum telis appetitus, victus tandem
prostratusque esset; &, vt fidei exors,
ignibus æternis addictus. Alter, alie-
no malo cautior, diuersam agendi cū
dæmone viam iniit: percontanti enim,
quid de Sacrosanctæ Triadis, quid de
incarnati Verbi mysterio crederet; quo
modo in tribus personis eadem nu-
mero esse posset essentia; quonam mo-
do iungi in vnum possent ea inter quæ
nulla esset affinitas, &c. Respondit
compendiariò, credere se quod crede-
bat

92 AMICI FIDELIS

bat Ecclesia: quærenti quid illud esset quod crederet Ecclesia; quod ego, inquit; quid tu porro? quod Ecclesia: quid Ecclesia? quod ego. Imparatus ab hoc disputandi genere tentator, victus ad Orcum redijt: victor alter & triumphator abiit ad cælum. Monendus æger vt ad hoc exemplar, si necessum est, cum dæmone prælietur.

Quacumque è Stygia, depromet tela pharetra,

Hac vno fidei, bene fido vmbone repellat,

Credo, credo.

Credo quidquid credit Sancta Mater Ecclesia Catholica & Apostolica, cuius caput vnicum, sub Christo, est Põtifex Romanus. Ad hanc veritatis columnam firmiter adhærescat, in hac fidei arce inexpugnabili tutus ac securus acquiescat.

Inuerit si æger fidei professionem coram testibus & assistentibus emisit; & iam nunc reuocauerit si quid fortè per delirium, ei excideret quod fidei Catholicæ puritatem integritatemque minùs saperet.

Petat ab ægro an non insolito gaudio

dio

dio perfundatur, dum in mentem ve-
 nit, ea se via ad cælum contendere,
 quam suis tritam vestigijs Apostoli
 omnes, innumeri Martyres, tot Do-
 ctiores, Confessoresque iam inde à pri-
 mis Ecclesiæ nascentis incunabulis,
 constantissimè retinuerunt? quis ama-
 bo, de eius religionis, aut fidei verita-
 te superesse possit metus aut dubita-
 tio, pro cuius assertionem tot Martyres
 tantùm sanguinis profuderunt? quam-
 que tot signis ac portentis innumeri
 confessores illustrauerunt? Si testimo-
 nium hominum & talium hominum
 non accipimus, testimonium Dei ma-
 ius est: *Hic est filius meus dilectus*, inquit
 Pater æternus, *ipsum audite*: quid ille?
 fidei nostræ articulos prædicari iubet,
 additque: *Qui crediderit & baptizatus* Mar.
fuert saluus erit: qui verò non crediderit, 16.
condemnatur.

Dicat quispiam; Tam intricata sunt
 subinde, tamque sublimia, quæ cre-
 denda fides proponit, ut rationis limi-
 tes omnes prætergredi videantur; adeò
 ut qui fidelis esse velit, videri possit
 desinere esse ratione præditus. Fallere
 mi

mi homo, fallere: non prætergreditur, sed supergreditur rationis limites Catholica fides. Et verò, quid rationi magis consentaneum quàm vt rationem suam Deo suo subijciat homo? In naturalibus ijsque plurimis, quæ quotidie oculis nostris obuersantur, turpiter cæcutis ac hallucinatis, & in diuinis non offendas? nusquam incurras?

Ioan. 3. Si terrena dixi vobis, ait Seruator, & non creditis, quomodo si dixerò vobis celestia crederis? verum enim verò tantùm abest vt sublimia illa, quæ dicis, intellectu comprehendere iubeamur, vt etiam illa operosius inuestigare prohibeamur. Credere iubeamur, inquit Innocentius, inuestigare

Cap. 3. prohibemur. *Altiora te ne quaeris*, ait Ecclesiasticus, & *altiora te ne scrutatus fueris: sed quæ præcepit tibi Deus illa cogita semper, & in pluribus operibus eius ne fueris curiosus.* Mirum sanè seruos tumidos & insolentes, audere nisu temerario irrumperè in penetralia diuinorum secretorum; cùm clamet Apostolus: *O altitudo diuitiarum sapientia & scientia*

Rom.
II.

scientia Dei: quàm incomprehensibilia sunt iudicia eius, & inuestigabiles via eius! Metuendum illud: Qui scrutator est Majestatis, opprimetur à gloria. Talis genij ac ingenij homines nactus hostis antiquus, in extremo vitæ termino exagitat, quæstiunculasque multis tricis implicatas obijcit. Itaque vincula sibi parant sublimium mysteriorum curiosi indagatores, quibus constringantur in supremo vitæ articulo, nectunt funes, catenas fabricant, quibus arctius obuinciantur.

In ijs quæ ad fidem pertinent, consultissimum est B. Petri consilium audire: *Sicut modò geniti infantes rationale, sine dolo, lac concupiscite.* Fidei mysteria lac vocat quod veteri nouoque Testamento, quasi geminis Ecclesiæ vberibus, continetur. Quemadmodum pusio recens natus, maternis vberibus inhiat, apprehensisque inhæret feruidus, sugens auidissimè quod non videt: immò, nescio quo naturæ impulsu, clausis subinde oculis, perinde atque si diceret matri suæ satis se credere, de cuius in se amore non dubitat.

Hoc

I. Pet.

2.

Hoc agat & Christianus, inquit Petrus, claudat intelligentiæ suæ oculos, turgentibusque candidissimo fidei lacte maternis vberibus instet, feruidus iuxta ac securus. An mater, quæ filij vteri sui obliuisci non potest, poterit fallere? & pro nefas! venenū pro lacte propinare? fidat bonitati eius, fidat amori, & quod primò dictū oportuit, Spiritus S. qui illam regit & gubernat, fidat sapientiæ. Sed age, fac posse, quod fieri nullo modo potest, fac, inquam, Matrem tuam Ecclesiam tibi imposuisse; tene ideò damnatum iri existimes? qua fronte Christus iustus iudex damnet te ob fidem habitam sponsæ suæ, cui, ne deneges, æternum anathema interminatur? quanta animæ fidelis securitas, quanta consolatio! cui fas est dicere Deo suo: Domine Deus, si credēdo fidei nostrę articulis deceptus sum, tu me decepisti, tu inquam & Ecclesia sponsa tua mater mea. Felices nos! ait Tertull. quorum fidem vt astrueret Deus Opt. Max. suam ipse (etiam interposito iureiurando) oppigneravit.

Quid

Quid multis ? remediorum præ-
 sentissimum est oratio. Restabat, in-
 quit Augustinus, aliud nihil in tantis
 periculis, quàm vt Diuinam Prouidē-
 tiam lacrymosis & miserabilibus vo-
 cibus, vt mihi opem ferret, deprecarer,
 atque id sedulò faciebam. Itaque cum
 Apostolis clamandum : *Domine adauge*
nobis fidem. Et cum Psalmista : *Illumina*
Domine oculos meos, ne vnquam obdormiam
in morte ; ne quando dicat inimicus meus :
præualui aduersus eum. Credo Domine,
adiuua incredulitatem meam. Interdum
 vbi vehementior erit tentatio, clama-
 re poterit : *Domine vim patior : responde*
pro me. *Vade Satana, vade Satana : abre-*
nuncio tibi Satana, & abhæreo tibi Christe.

Luc.
17.
Pſ. 12.
Mar. 9
Mat. 4

*Credo quidquid dixit Dei Filius,
 Nihil hoc verbo veritatis verius,
 Fac me tibi semper magis credere.
 In te spem habere, te diligere.*

Credo, spero, amo.

G §. QVART-